



| Guía Docente          |   |                    |                   |          |
|-----------------------|---|--------------------|-------------------|----------|
| Datos Identificativos |   |                    |                   | 2017/18  |
| Asignatura (*)        | Literatura e Espectáculo  | Código             | 613584107         |          |
| Titulación            | Mestrado Universitario en Literatura, Cultura e Diversidade (plan 2016)                                     |                    |                   |          |
| Descritores           |   |                    |                   |          |
| Ciclo                 | Período   | Curso              | Tipo              | Créditos |
| Mestrado Oficial      | 1º cuatrimestre   | Primeiro           | Obrigatoria       | 3        |
| Idioma                | Galego  |                    |                   |          |
| Modalidade docente    | Presencial  |                    |                   |          |
| Prerrequisitos        |   |                    |                   |          |
| Departamento          | Letras  |                    |                   |          |
| Coordinación          | Tato Fontaiña, Laura  | Correo electrónico | laura.tato@udc.es |          |
| Profesorado           | Tato Fontaiña, Laura  | Correo electrónico | laura.tato@udc.es |          |
| Web                   |   |                    |                   |          |
| Descrición xeral      | Estudo da literatura en relación coas diferentes manifestacións escénicas: teatro, danza, música, cinema... |                    |                   |          |

| Competencias do título |   |
|------------------------|---|
| Código                 | Competencias do título  |
| A1                     | Integrar os estudos literarios nun contexto cultural mais extenso que trascenda os límites dunha soa lingua e/ou nación, atendendo á diversidade cultural   |
| A2                     | Ampliar o concepto de literatura, a través da súa relación coas TICS, os medios de comunicación, o cine, as artes, no marco da diversidade cultural   |
| A3                     | Ser capaz de realizar aportacións creativas e orixinais no estudo comparatista dos textos literarios, dos produtos artísticos e das realidades culturais  |
| A4                     | Aplicar as técnicas de análise cultural en contextos diversos   |
| A12                    | Ser capaz de desenvolver un enfoque orixinal e creativo na investigación avanzada no ámbito dos estudos literarios e culturais  |
| A13                    | Aplicar unha perspectiva comparatista de carácter transnacional e plurilingüístico aos estudos literarios, artísticos e culturais   |
| A14                    | Adquirir a capacidade de xestionar ferramentas e recursos de investigación aplicados no ámbito dos estudos literarios e culturais   |
| B5                     | Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común |
| B6                     | Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñibles para resolver problemas cos que deben afrontarse   |
| B7                     | Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe  |
| B8                     | Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade  |
| B10                    | Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma   |
| C1                     | Adquirir capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva  |
| C4                     | Promover o entendemento intercultural desde a comprensión da diversidade  |
| C5                     | Integrar coñecementos de campos de estudos diversos   |
| C7                     | Desenvolver habilidades cognitivas avanzadas (capacidade de síntese, análise e pensamento crítico) relacionadas co desenvolvemento e a creación dun perfil investigador   |
| C8                     | Adquirir a capacidade de concebir e deseñar proxectos de investigación con rigor académico  |
| C9                     | Desenvolver habilidades de xestión da información para propósitos académicos e de investigación   |

| Resultados da aprendizaxe  |            |            |                        |
|--|------------|------------|------------------------|
| Resultados de aprendizaxe  |            |            | Competencias do título |
| Coñecer as relacións entre a literatura e o teatro, o audiovisual, a música e a danza a través da historia e en contextos culturais diversos.  | AM1<br>AM3 |            | CM4                    |
| Coñecer os principais focos de información e de reflexión teórica relativas aos estudos das relacións entre a literatura e as producións espectaculares e saber integrar as achegas dos principais grupos investigadores do ámbito académico . | AI2<br>AI3 | BP3<br>BP5 | CM5<br>CI2             |



|  |                   |            |                   |
|--|-------------------|------------|-------------------|
| Saber empregar a rede informática na obtención de información e na comunicación de datos e, en xeral, adquirir a capacidade de utilizar as ferramentas TIC necesarias para o exercicio profesional e investigador.                                     | AM2<br>AM4<br>AI3 | BP3<br>BP4 |                   |
| Deseñar e realizar un traballo de investigación orixinal, rigoroso e de extensión limitada en que se analicen as relacións de certos produtos espectaculares coa literatura, pondo en relación os estudos literarios con contextos culturais diversos. | AM2<br>AI1        | BP3<br>BP7 | CI3               |
| Traballar de forma autónoma con iniciativa tendo en conta a importancia da aprendizaxe ao longo de toda a vida.  | AM3               | BP2<br>BP4 | CM1<br>CM5<br>CI1 |

| Contidos                                  |   |
|---|---|
| Temas                                     | Subtemas  |
| 1. Literatura e teatro                    | 1.1. Teatralidade. Relacións texto-espectáculo<br>1.2. Novas perspectivas nos estudos teatrais: aproximacións semiótica, antropolóxica, pragmática e da recepción aplicadas ao texto dramático e ao espectáculo<br>1.3. O dramaturxista: tipoloxía e funcións<br>1.4. Narradores e poetas performativos. Estratexias performativas de identidade.<br>1.4. Dous pólos extremos: O happening como superación do texto e a "non-encenación" de Claude Régy |
| 2. Literatura e audiovisual               | 2.1. Transposicións narrativas e dramáticas ao cinema. As adaptacións.<br>2.2. O roteiro cinematográfico<br>2.3. Fontes literarias na televisión: series e "TV movies" a partir da literatura<br>2.4. O videoxogo e o imaxinario literario  |
| 3. Música e danza: relacións co literario | 3.1. Chico Buarque, Leonard Cohen e Bob Dylan contemplados desde a literatura<br>3.2. Canónicos e marxinalizados en relación coa danza  |

| Planificación                         |                               |                   |   |              |
|---------------------------------------|-------------------------------|-------------------|---|--------------|
| Metodoloxías / probas                 | Competencias                  | Horas presenciais | Horas non presenciais / traballo autónomo | Horas totais |
| Traballos tutelados                   | A2 A3 A14 A12 B10<br>C1 C8 C9 | 0.5               | 24  | 24.5         |
| Lecturas                              | A1 A2 B7 C7 C5                | 0                 | 20  | 20           |
| Eventos científicos e/ou divulgativos | B7 B8 C5                      | 0                 | 4   | 4            |
| Presentación oral                     | B6 B10 C1                     | 3                 | 2   | 5            |
| Discusión dirixida                    | A13 A4 B5 B8 B10 C4           | 11.5              | 6   | 17.5         |
| Atención personalizada                |                               | 4                 | 0   | 4            |

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

| Metodoloxías        |   |
|---------------------|---|
| Metodoloxías        | Descrición  |
| Traballos tutelados | O alumnado realizará individualmente un traballo de investigación -orixinal, rigoroso e de extensión limitada-, ora de adaptación dramaturxica, ora de análise da adaptación ao audiovisual dun texto literario. Nas primeiras sesións serán determinadas tanto a data de comunicación do tema e ponderación co profesor e os compañeiros das estratexias de elaboración -nun espazo de traballo colaborativo en liña-, como a de incorporación ao espazo virtual colaborativo da versión definitiva. |



|                                       |   |
|---------------------------------------|---|
| Lecturas                              | Será preciso realizar nos prazos determinados unha serie de lecturas básicas, así como as necesarias para a elaboración do traballo.  |
| Eventos científicos e/ou divulgativos | Acompañarase, presencialmente ou através de ferramentas de comunicación asíncrona, eventos científicos e divulgativos relacionados cos contidos da materia.   |
| Presentación oral                     | Destinaranse as sesións presenciais pertinentes á presentación oral dos traballos individuais tutelados, destinando uns minutos ás preguntas e retroalimentación do mesmo por parte dos compañeiros.  |
| Discusión dirixida                    | O alumnado participará ?presencialmente e através do espazo de traballo colaborativo en liña? en discusións dirixidas polo profesor sobre temas atinentes aos contidos da materia. Previamente, deberán preparar as discusións coa lectura de artigos especializados. |

### Atención personalizada

| Metodoloxías                              | Descrición  |
|---|---|
| Discusión dirixida<br>Traballos tutelados | A través destas metodoloxías avaliarase a evolución individual de cada alumno ou alumna, de maneira que en calquera momento se podan activar mecanismos compensatorios ou de consolidación de coñecementos e destrezas. |

### Avaliación

| Metodoloxías                          | Competencias                  | Descrición  | Cualificación |
|---------------------------------------|-------------------------------|---|---------------|
| Discusión dirixida                    | A13 A4 B5 B8 B10 C4           | A participación activa e con argumentos madurecidos e criativos nas discusións dirixidas presenciais ou asíncronas representará o 35% da cualificación final.   | 35            |
| Traballos tutelados                   | A2 A3 A14 A12 B10<br>C1 C8 C9 | O traballo invidiual representará o 45% da cualificación final. Terase en conta a ponderación co profesor e os compañeiros de tema e fontes (10%), que será recíproca, isto é escoitará o que se lle di da súa elección e el/ela mesmo/a ponderará ás dos compañeiros/as; a presentación dentro dos prazos (5%), e a calidade do mesmo (30%). | 45            |
| Eventos científicos e/ou divulgativos | B7 B8 C5                      | A asistencia aos eventos programados será avaliada até ao 5% da cualificación final.  | 10            |
| Presentación oral                     | B6 B10 C1                     | Serán avaliadas tanto a presentación oral do traballo tutelado (5%) como a participación retroalimentadora nos outros traballos (5%).   | 10            |

### Observacións avaliación

Non será posíbel a superación da materia sen a participación activa nas discusións dirixidas nin a presentación, dentro dos prazos, do traballo tutelado. O alumnado de ensino semipresencial ou con dispensa académica deberá acompañar o curso através das ferramentas de comunicación asíncrona determinadas polo docente nos prazos específicos que se establecerán a tal efecto e que o profesor comunicará ao alumnado afectado ao inicio do curso. Na segunda oportunidade (xullo) o alumnado será avaliado cos mesmos criterios e coas mesmas porcentaxes que na oportunidade anterior. Caso de non ter realizado durante o cuadrimestre algunhas das actividades avaliábeis, abrirase un novo prazo para a súa presentación.

Non será posíbel a superación da materia sen a participación activa nas discusión dirixidas nin a presentación, dentro dos prazos, do traballo tutelado. O alumnado con dispensa académica deberá acompañar o curso através das ferramentas de comunicación asíncrona determinadas polo docente nos prazos específicos que se establecerán a tal efecto e que o profesor comunicará ao alumnado afectado ao inicio do curso. Na segunda oportunidade (xullo) o alumnado será avaliado cos mesmos criterios e coas mesmas porcentaxes que na oportunidade anterior. Caso de non se ter realizado durante o cuadrimestre algunha das actividades avaliábeis, abrirase un novo prazo para a súa presentación.

### Fontes de información



## Bibliografía básica

- Abuín, A (2006). "Performance y textualidad", Escenarios del caos: 151-157. Valencia: Tirant lo Blanch
- Alonso, S. (2004). "Literatura e música (A Chanson espagnole de Maurice Ravel: harmonización dunha canción galega), en Arturo Casas (coord.) Elementos de Crítica Literaria, 493-508. Vigo: Xerais
- Alonso de Santos, J. L. (2007). "Las reglas de la teatralidad" e "La recepción teatral", en Manual de Teoría y Práctica Teatral, 165-194 e 519-545. Madrid: Castalia
- Bermúdez, S (2002). "O capital simbólico das literaturas subalternas: a poesía galega no serodio século XX", Anuario de Estudios Literarios Galegos 2002, 201-208.. . Compostela: USC
- Biscainho Fernandes, C. C. (2004). Capítulos V, VI, IX e X de Conformando o brinquedo, 53-73 e 97-125.. A Coruña: Deputación Provincial
- Cornago, Óscar (2015). Capítulos II e III de Ensayos de Teoría Escénica. Sobre teatralidad, público y democracia. Madrid: Abada Editores
- Gil, A. (2004). "Literatura e banda deseñada", en Arturo Casas (coord.) Elementos de Crítica Literaria: 593-613. Vigo: Xerais
- Lehmann, H.T. (1999). "El teatro postdramático: una introducción", Posdramatisches Theater (traduc. de Paula Riva), Telondefondo nº12-diciembre 2010.
- Martín Rodríguez, I. (2015). Análisis narrativo del guión de videojuego. Madrid: EUG-Síntesis
- Pavis, P. (2007). "Nas fronteiras da encenação" e "Encenação, Performance: Qual é a diferença?", en A Encenação Contemporânea, 25-59. São Paulo: Perspectiva
- Sullà, E. (2001). ?Literatura comparada: las relaciones entre la literatura y el cine?, en Pulido Tirado, Genara (ed.) Literatura y arte: actas del IV Seminario del Aula de Literatura Comparada de la Universidad de Jaén. Jaén: Universidad de Jaén
- Tenschert, Bataillon, Dort e Raoul-Davis (2003). Questões de Dramaturgia I. Lisboa: Escola Superior de Teatro e Cinema
- Ubersfeld, A. (1997). "La escena y el texto", en La escuela del Espectador, 20-58. Madrid: Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España
- Valverde, A. (2004). "A performance en Rompente", Anuario de Estudios Literarios Galegos 2004, 96-105. Compostela: USC
- Zavala, L. (). "Cine y literatura. Puentes, analogías y extrapolaciones", en Razón y Palabra nº 71. .
- Fischer-Lichte, E. (2011). Estética de lo performativo. Madrid: Abada Edidtores



|                                    |   |
|------------------------------------|---|
| <b>Bibliografía complementaria</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>- Alemany Ferrer e Chico Rico (eds.) (2012). Literatura i espectacle = Literatura y espectáculo. Alicante : Universidad de Alicante : Sociedad Española de Literatura General y Comparada</li><li>- Kowzan, Tadeusz (1992). Literatura y espectáculo. Madrid : Taurus</li><li>- (1999). "A propósito de Guy Debord y la crítica situacionista del espectáculo", en Archipiélago cuadernos de crítica de la cultura n. 39, 87-115. Castelldefels: Pamiela</li><li>- Abuín, A. (1996). ?Para una teoría de la puesta en escena. Hermenéutica y transformación de un texto literario?, Tropelías 5/6, 1994-1995, pp. 5-15.</li><li>- Abuín e Casas (2004). "O texto espectacular", en Casas (coord.) Elementos de crítica literaria, 415- 470. Vigo: Xerais</li><li>- Abuín González e Rodríguez González (2004). "Literatura e cinema: recreacións fílmicas e transferencias culturais", en Arturo Casas (coord.) Elementos de Crítica Literaria, 569-591. Vigo: Xerais</li><li>- Becerra de Becerreá, A (2007). Dramaturxia. Teoría e práctica. Vigo: Galaxia</li><li>- Carlson, M (2005). Performance: unha introdución crítica. Vigo: Galaxia</li><li>- Creton, Palmer e Sarrazac (2005). Arts du spectacle, métiers et industries culturelles: penser la généalogie. Paris: Presses Sorbonne Nouvelle</li><li>- Gil, A. (2004). "Literatura e banda deseñada", en Arturo Casas (coord.) Elementos de Crítica Literaria, 593-613. . Vigo: Xerais</li><li>- McKee, R. (2002). El guión. Sustancia, estructura, estilo y principios de la escritura de guiones. . Barcelona: Alba</li><li>- Figuro Espadas (2013). Guion : nociones sobre la escritura audiovisual. Madrid: CEU</li><li>- Pavis, P (1983). Diccionario del Teatro. Dramaturgia, estética, semiología. . Barcelona: Paidós</li><li>- Sánchez Noriega, J. L. (2000). De la literatura al cine. Barcelona: Paidós</li><li>- Sarrazac, Jean-Pierre (2003). O futuro do drama. Porto: Campo das Letras</li><li>- Schechner, R. (2006). Performance Studies. New York: Routledge</li><li>- Ubersfeld, A. (1993). Semiótica teatral.. Madrid: Cátedra / Universidad de Murcia</li><li>- Werneck et ali (2009). Texto e imagem: estudos de teatro. Rio de Janeiro: 7 letras</li><li>- Hormigón, J. A. (1991). ?Dramaturgia y trabajo dramático?, Trabajo dramático y puesta en escena. 31-58. Madrid: Publicaciones de la ADE</li><li>- Fischer-Lichte, E. (2004). Estética de lo performativo. Madrid: Abada Editores</li></ul> |
|------------------------------------|---|

## Recomendacións

**Materias que se recomenda ter cursado previamente**

**Materias que se recomenda cursar simultaneamente**

**Materias que continúan o temario**

**Observacións**

(\* )A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías